

Sayı : 330

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ YÜKSEK ÖĞRETİM YASASI

(65/2005, 21/2008 ve 40/2009 Sayılı Yasalar)

Madde 44 Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Yasası'nın 44'üncü maddesinin verdiği yetkiye dayanarak YÖDAK tarafından hazırlanan aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tüzük "YÖDAK Etik Koordinasyon Kurulu Tüzüğü" olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM**Genel Kurallar**

- Tefsir 2.** Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;
- 65/2005** "Akademik Birim", Yükseköğretim Kurumlarının fakülte, enstitü, bölüm ve anabilim dallarını anlatır.
- 21/2008** "Akademik Etik", Yükseköğretim Kurumlarının eğitim ve Öğretim faaliyetlerinin genel ahlâk felsefesine ve mesleki etiğe uygun yapılmasını, araştırma etiği, eğitim etiği, davranışsal etik ve yönetsel etik gibi boyutları anlatır.
- 40/2009** "Bilimsel Etik", Bilimsel araştırma faaliyetlerinin genel hukuksal ve bilimsel ahlak ilkelerine uygun olmasını anlatır.
- "Etik Koordinasyon Kurulu", YÖDAK Başkanlığı'nda etikle ilgili Üst Koordinasyon Kurulunu anlatır.
- "Etik Kurul", Etik Üst Kurulu, Etik Alt Kurulu olmak üzere Yükseköğretim Kurumlarında kurulu olan Etik Kurulları anlatır.
- "YÖDAK", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yükseköğretim Yasası'nın 7'inci maddesi uyarınca oluşturulan Yükseköğretim Planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulunu anlatır.
- "Yükseköğretim Kurumu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yükseköğretim yapan, bilimsel özerkliğe ve tüzel kişiliğe sahip üniversiteleri ve benzeri diğer öğretim kurumlarını anlatır ve bunların bünyesinde bulunan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksekokulları ile uygulama ve araştırma merkezlerini kapsar.

Amaç 3.

Bu Tüzüğün amacı Yükseköğretim Kurumlarında yürütülen bilimsel araştırma, yayın, eğitim, sanatsal etkinlikler ve benzeri her türlü akademik etkinliklerde ve Yükseköğretim Kurumları ve kişiler arasındaki ilişkilerde uygulanacak etik ilkeleri saptamak ve, Yükseköğretim Kurumları ve bu kurumların mensupları tarafından yapılacak her türlü araştırma, proje, uygulamalı çalışma gibi faaliyetleri mesleki etik ve iş ahlakı etik ilke ve kurallar çerçevesinde incelemek ve YÖDAK Başkanlığı'na görüş bildirmek üzere kurulan YÖDAK Etik Koordinasyon Kurulunun oluşumunu, görevlerini ve çalışma yöntemini düzenlemektir.

Kapsam

4. Yükseköğretim Kurumlarında veya Yükseköğretim Kurumları mensuplarıncı yapılacak olan, biyolojik materyal kullanılan ve kullanılmayan, beden bütünlüğüne müdahale içeren ve içermeyen gözlemsel ve betimsel nitelikte araştırmalar ve uygulamalar ile akademik etik konular ve üniversite yönetimi tarafından danışmanlık istenen etik ilgili hususlar ve üniversite ve diğer yükseköğretim kurumlarının ilgili etik kurullarıncı onaylanmış çalışmalarda ve bilimsel araştırma, uygulama ve yürütme süreçlerinde kişiler, birimler ve/veya kurumlar arasında ortaya çıkabilecek itiraz ve anlaşmazlıklar bu Tüzük kapsamı içindedir.

Etik 5.
Koordinasyon
Kurulunun
İlkeleri ve
Amacı

(1) YÖDAK etik ilke ve değerlerinin, yükseköğretim kültürünün en önemli ve vazgeçilmez unsurları arasında olduğu gerçeğine duyduğu inançla etik ilkelerin ve etik değerlerin eğitim ve öğretim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerinde, sanatsal etkinliklerde ve hizmetin gerektirdiği ilişkilerde bütün yükseköğretim kurumları tarafından benimsendiğini ve bu ilke ve değerler çerçevesinde faaliyetlerini yürüttüklerini öngörmektedir.

(2) Etik Koordinasyon Kurulunun amacı, yükseköğretim faaliyetlerinin etik ilke ve değerlerinin temelini oluşturan dürüstlük, adalet, güven, saygı ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde ve bireylerin kişisel onurunu, bireysel kimliğini, mesleki saygınlığını ve üniversite akademik topluluğunun tüm üyelerinin akademik saygınlığını koruyacak şekilde yürütülmesine yardımcı olmaktır.

İKİNCİ KISIM

Etik Koordinasyon Kurulunun Oluşumu, Görev ve Yetkileri, Çalışma Esasları İle Kararlarına İlişkin Kurallar

- Etik Koordinasyon Kurulunun Oluşumu, Başkan ve Raportörü**
6. (1) Etik Koordinasyon Kurulu üniversitelerin görevlendirdiği birer temsilciden ve Etik Koordinasyon Kurulu Başkanından oluşur.
 (2) Etik Koordinasyon Kuruluna YÖDAK Başkanı veya YÖDAK Başkanının görevlendireceği YÖDAK üyesi Başkanlık eder.
 (3) Etik Koordinasyon Kurul üyeleri arasından, incelenecek konu ile ilgili olarak yeterli sayıda raportör Etik Koordinasyon Kurulu Üyeleri tarafından seçilir
- Etik, Koordinasyon Kurulu Üyelerinin Görev Süresi ve Üyelikinin Sona Ermesi**
7. (1) Etik Koordinasyon Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır.
 (2) Görev süresi biten üye mensup olduğu üniversite tarafından en çok iki defa olmak üzere yeniden görevlendirilebilir.
 (3) Bir akademik yıl içinde üç defa mazeretsiz olarak toplantılara katılmayan üyenin üyeligi sona erer.
 (4) Üyelikinin istifa, emeklilik, mazeretsiz katılmama veya etik ihlali nedeniyle sona ermesi durumunda ilgili üniversite tarafından kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye belirlenir.
- Etik Koordinasyon Kurulu Toplantıları ile Toplantı ve Karar Yeter Sayısı**
8. Etik Koordinasyon Kurulu, Etik Koordinasyon Kurulu Başkanının daveti üzerine üç ayda en az bir kere ve gerek duyulması durumunda daha sıklıkla üye çoğunluğuyla toplanır ve oy çokluğu ile karar alır. Oyların eşitliği durumunda Başkanın oyu ayırdedicedir.

- Etik** 9. Etik Koordinasyon Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:
- Koordinasyon Kurulunun Görev ve Yetkileri**
- (1) Üniversite Etik Üst ve Alt Kurullarının görev alanına girmeyen veya bu Kurullar tarafından çözümlenemeyen etik ile ilgili genel konuları ve sorunları ele alır.
 - (2) Etik kurulları tarafından uygun görülen çalışmalarda ve bilimsel araştırma, uygulama ve yürütme süreçlerinde kişiler, birimler ve/veya kurumlar arasında ortaya çıkabilecek itiraz ve anlaşmazlıkları çözümlenmek üzere önerilerde bulunur.
 - (3) Yükseköğretim kurumlarında faaliyet gösteren üniversite etik üst ve alt kurulları arasındaki koordinasyonu sağlar ve olası anlaşmazlıkları çözümler.
 - (4) Etik ile ilgili bilgi, belge, duyuru ve gelişmeleri toplar, üniversitelerin ve yüksek öğretim kurumlarının etik kurulları ve ilgili kurumlarla paylaşımını sağlar.
 - (5) Yükseköğretim kurumlarının etik üst ve alt kurullarına kuruluş aşamasında veya ihtiyaç duyulan alanlarda yardımcı olup destek sağlar.
 - (6) Araştırma ve eğitim ile ilgili mesleki faaliyetlerde, kurumlararası ve kişilerarası ilişkilerde etik ile ilgili duyarlılığı arttırmak ve farkındalık yaratmak amacıyla bilgilendirici faaliyetlerde bulunur ve yüksek öğretim kurumlarının düzenleyeceği bu tür faaliyetleri destekler.
 - (7) Yükseköğretim kurumlarının etik kurullarına, akademik birim ve mensuplarına etik konularında danışmanlık hizmeti verir.
- Çalışma Esasları** 10.
- (1) Etik Koordinasyon Kurulu, başvuru esasına göre çalışır.
 - (2) Etik Koordinasyon Kurulunun görev alanına girmeyen araştırma ve/veya inceleme başvuruları YÖDAK tarafından ilgili kişiye veya Üniversite Rektörlüğüne iade edilir.
 - (3) Etik Koordinasyon Kuruluna yapılan bireysel başvurular açık isimli, adresli, tarihli ve imzalı olmalıdır. Başvuruların yazılı, okunaklı ve anlaşılır olması esastır.
 - (4) Etik Koordinasyon Kuruluna yapılan başvuruda, etik ihlâli, etik özensizlik veya etiğe aykırı davranışlar açık ve ayrıntılı olarak belirtilir, iddialar kişi, zaman ve yer belirtilerek somutlaştırılır ve varsa ilgili belgeler, kanıtlar ve tanık beyanları başvuruya eklenir.
 - (5) Etik Koordinasyon Kuruluna başvuranların kimlik bilgilerinin gizliliği Etik Koordinasyon Kurulunun sorumluluğu altındadır.
 - (6) Etik ilkelere aykırılığa ilişkin başlatılan adli veya idarî soruşturma, yargılama veya disiplin soruşturmasının bulunması, Etik Koordinasyon Kurulunun konuyu incelemesini engellemez ve ertelemez.

Ancak gerekli görülen durumlarda Etik Koordinasyon Kurulu incelemesini veya inceleme sonucunun açıklanmasını soruşturmanın veya yargılamanın sonuçlanmasına kadar erteleyebilir.

(7) (A) Etik Koordinasyon Kurulu tarafından incelenmesi istenen kurumsal ve/veya bireysel inceleme önerileri Üniversite Rektörlükleri aracılığıyla Kurula iletilir.

(B) Üniversite dışından gelen başvurular ise başvuru yapanın çalıştığı kurumun en üst yetkilisi tarafından YÖDAK Başkanlığına yapılır.

(8) Etik Koordinasyon Kuruluna yapılan başvurular başvuru sırasına göre değerlendirilmeye alınır.

(9) Etik Koordinasyon Kurulu;

(A) Gerek gördüğü durumlarda incelemekte olduğu araştırma önerisini yapan araştırmacıları veya konu ile ilgili uzmanları toplantılara davet ederek görüş alabilir.

(B) Etik ihlallerinin gerektirdiği durumlarda bilirkişi kurulları oluşturabilir ve inceleme önerilerini değerlendirilmek üzere uzmanlara veya bilirkişi heyetine gönderebilir.

(10) Etik Koordinasyon Kuruluna başvuru koşulları ve usulleri ile ilgili form ve kılavuzları hazırlar.

Etik Koordinasyon Kurulu Sekreteryası 11.

(1) Etik Koordinasyon Kurulunun sekreteryaya ve arşiv hizmetleri, gerekli personel, büro ve kırtasiye malzemeleri YÖDAK Başkanlığı tarafından sağlanır.

(2) Etik Koordinasyon Kurulu tüm yazışmalarını YÖDAK aracılığı ile yapar.

Etik Kurulların Görev Alanına Girmeyen Bilimsel Araştırmalar 12.

(1) Etik Koordinasyon Kurulu, yükseköğretim kurumları etik kurullarının görev alanına girmeyen bilimsel araştırmalarda, başvuru yapılması durumunda araştırma önerisini inceler ve görüş ve önerilerini "uygundur" veya "uygun değildir" şeklinde rektörlük makamına bildirilmek üzere YÖDAK Başkanlığına iletir.

(2) Başvurudan önce uygulamaya koyulmuş çalışmalar değerlendirmeye alınmaz.

(3) Etik Koordinasyon Kurulu üyelerine ait inceleme önerileri görüşülürken, öneri sahibi üye görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz.

Düzeltilme ve Eksiklikler ile İlgili Tavsiyeler 13.

(1) Etik koordinasyon kurulu tarafından düzeltilmesi veya eksikliklerinin tamamlanması tavsiye edilen araştırma önerileri, araştırmacılar tarafından düzeltilerek Üniversite Rektörlüklerine yeniden başvuru yapılabilir.

(2) Üniversite Rektörlüklerinin aynı konuyu Etik Koordinasyon Kuruluna sunmaları halinde, konu yapılan ilk toplantıda yeniden değerlendirilir.

(3) Etik ihlali ile ilgili durumlarda Etik Koordinasyon Kurulunun inceleme sonuçları YÖDAK Başkanlığı tarafından ilgili Üniversite Rektörlüklerine yazılı olarak bildirilir.

- Sorumluluk 14.** (1) Etik Koordinasyon Kuruluna yapılan araştırma başvurularında, başvuru Etik Koordinasyon Kurulunun onayını almış da olsa bir araştırmanın her türlü hukuki, cezai ve mâli sorumluluğu, araştırmayı yapan kişi, kurum veya kuruluş, destekleyici-araştırmacıya aittir.
- (2) Etik Koordinasyon Kurulunun vermiş olduğu kararlardan, görüş ve önerilerinden dolayı hukukî veya cezaî sorumluluğu yoktur.
- Etik Koordinasyon Kurulu Kararlarının Niteliği 15.** Etik Koordinasyon Kurulunun kararları bağlayıcı değildir, tespit, görüş, öneri ve tavsiye niteliğindedir.
- Etik Koordinasyon Kurulu Kararlarının Gizliliği 16.** (1) Etik Koordinasyon Kurulu görüşmeleri, incelemeleri ve kararları gizlidir.
- (2) Etik Koordinasyon Kurulu üyeleri başvuru hakkında hiç kimseye, kurum ve kuruluşa açıklama yapamaz, beyanat veremez.
- (3) Etik Koordinasyon Kurulunun kararları hakkında açıklama, bildirme ve beyan yetkisi sadece YÖDAK Başkanlığına aittir.
- (4) Etik Koordinasyon Kurulu, incelediği bilimsel araştırma önerilerinin etik ile ilgili hususları ve etik ihlâli ile ilgili başvurular hakkında ilgili birimlere bildirilmek üzere sadece YÖDAK Başkanlığı'na bilgi verebilir.
- Etik Koordinasyon Kurulu Kararlarına İtiraz 17.** (1) Etik Koordinasyon Kurulunun görüş, düşünce, öneri ve tavsiye niteliğindeki kararlarına karşı, kararın bildirilmesini izleyen otuz gün içinde YÖDAK Başkanlığına itiraz edilebilir.
- (2) YÖDAK Başkanlığına yapılan itirazı, gerekçeleri ve varsa yeni bilgi ve belgelerle birlikte Etik Koordinasyon Kuruluna iletir.
- (3) Etik Koordinasyon Kurulu itirazı inceleyip kararını YÖDAK Başkanlığı'na bildirir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Son Kurallar

- Yürütme 18.** Bu Tüzük, YÖDAK tarafından yürütülür.
- Yetkisi**
- Yürürlüğe Giriş 19.** Bu Tüzük , Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.